

Poprawy następowały na krótki czas i nie miały ani biologicznych ani medycznych studjów za podstawę. Myśl garbowania skóry powyżej podanych środków nie świeciła tryumfów i tylko zaszkodziła medycynie cywilnej.

Rozważamy sobie dokładnie co znaczy leczyć zniszczoną zewnętrzną warstwę skóry i zapalone przewody wydzielinowe łożu i gruczołów potnych, środkami garbującymi. Przewody ściągają się i zamykają. Jednakże podrażnione gruczoły wydzielają potem jak i przedtem zbędne substancje, które w ten sposób zmuszone są wejść zpowrotem do organizmu przez ciało, pokonywane przytem przez inne organy wydzielinowe. Gruczoły zostają przeciążone i przez to powstają zachorzenia organów wydzielinowych, które jednak dość wczesnie ludność poznała i instynktem wyczuła, skoro przyjęło się następujące powiedzenie:

„Pocenia się nie należy usuwać“

Zdanie powyższe jest równie dobre jak i złe: Usunąć pocenie się na sposób wyżej przytoczony mianowicie przez zniszczenie przewodów wydzielinowych nie należy stosować, o ile zachodzi potrzeba to w wyjątkowych tylko wypadkach. Jednakże nadmierne wydzieliny gruczołów uregulować to nie tylko wolno, ale trzeba uczynić. Środków garbujących używać o ile możliwości najmniej, gdyż zabijają one wierzchnią warstwę skóry, a potrzeba odpornej wierzchniej warstwy mści się bardzo potem na tkankach. Z środków garbujących jak formalina, alaun i kwas garbnikowy nie mają wpływu na wewnętrzne organy i, szkodzą tylko zewnętrznie przez zniszczenie górnej warstwy tkanek, podczas gdy kwas chromowy jest niebezpieczną trucizną dla nerek, a zatem wpływa na wewnętrzne organy.

Zwalczanie pocenia się

można na różny sposób próbować:

1. Przez zwalczanie wydzielin,
2. „ usuwanie i wsanie wydzielin,
3. „ zapobieganie rozkładaniu się potu.

Zwalczanie wydzielin musi być przedsiębrane w rozległej mierze. Przede wszystkim należy wyszukać główne przyczyny. Nerwowi lub cierpiący na żołądek muszą być wpięw z tych chorób wyleczeni, a potem można spróbować wpłynąć na ich gruczoły potowe, przyczem należy przewody wydzielinowe pozostawić otwarte. Zimne nogi i choroby pochodzące z przeziębienia przez zimne nogi zależą w głównej mierze od nadmiernego zimna przy wyparowywaniu potu. Może niejeden katar płuc ma swój powód w nadmiernem wydzielaniu się potu pod pachami. Ilość potu musi być zredukowana przez to, że gruczoły sprowadza się do mniejszej czynności, przez w pewnej mierze znarkotyzowanie i sparaliżowanie ich. Co gruczoły potne pozatem wyprodukują musi być na zewnątrz wydzielone i nie wolno tego zatrzymywać. Pewnem jest, że wszelkie środki garbujące należy raz na zawsze usunąć, także alkoholu ponad 50% wego nie trzeba używać, gdyż bardzo silnie garbuje środkami naszymi musimy wejść do wewnątrz gruczołów potnych i tam je leczyć.